

UNIT
2

AGAMA ISLAM DI MALAYSIA

Sinopsis

Terdapat pelbagai agama dan kepercayaan dalam kalangan masyarakat. Unit ini membincangkan latar belakang agama dan kepercayaan masyarakat di Tanah Melayu. Selain itu, unit ini menjelaskan sejarah kedatangan agama Islam pada zaman Kesultanan Melayu Melaka, kedudukan agama Islam dalam pentadbiran negeri-negeri Melayu hingga merdeka dan kedudukan agama Islam sebagai agama Persekutuan serta peranan agama Islam untuk membentuk perpaduan.

Apakah yang akan anda pelajari?

1. Latar belakang agama dan kepercayaan masyarakat di Tanah Melayu.
2. Sejarah kedatangan agama Islam pada zaman Kesultanan Melayu Melaka.
3. Kedudukan agama Islam dalam pentadbiran di negeri-negeri Melayu hingga merdeka.
4. Kedudukan agama Islam sebagai agama Persekutuan.
5. Peranan agama Islam untuk membentuk perpaduan.

Asas Kemahiran Pemikiran Sejarah

1. Memahami susunan dan pertukaran masa berkaitan dengan agama Islam serta kepercayaan masyarakat di Tanah Melayu.
2. Meneroka bukti signifikan kedatangan agama Islam di Tanah Melayu.
3. Membuat imaginasi secara visual tentang nilai sejagat dalam agama Islam yang membentuk perpaduan.

NILAI TERAS SIVIK

Bertanggungjawab
Hormat-menghormati

Masjid Negara Malaysia.
(Sumber: Koleksi Dewan Bahasa dan Pustaka)

Agama Dianuti Kepercayaan Dihormati

Masyarakat di Tanah Melayu sudah mempunyai pegangan agama dan kepercayaan sejak dahulu lagi. Antara agama dan kepercayaan tersebut termasuklah animisme, Hindu, Buddha, Islam dan Kristian.

Animisme

- Kepercayaan terawal masyarakat di Tanah Melayu.
- Percaya kepada roh nenek moyang, makhluk halus dan semangat.

▲ Agama Hindu

- Dibawa ke Tanah Melayu melalui aktiviti perdagangan.
- Percaya kepada kelahiran semula.

Agama Buddha

- Dibawa ke Tanah Melayu melalui aktiviti perdagangan.
- Berpegang pada "Jalan Lapan Lapis Mulia".

▲ Agama Islam

- Dibawa ke Tanah Melayu oleh golongan pedagang, pendakwah dan ulama.
- Wajib percaya kepada Rukun Islam dan Rukun Iman.

▲ Agama Kristian

- Wujud di Tanah Melayu setelah kedatangan penjajah Portugis.
- Mempercayai Jesus sebagai anak Tuhan.

Animisme masih diamalkan hingga kini. Kedatangan agama Hindu, Buddha dan Islam mewujudkan masyarakat yang menganuti pelbagai agama di Tanah Melayu. Kedatangan penjajah Portugis, Belanda dan British pula membawa agama Kristian ke Tanah Melayu.

AKTIVITI

Dalam kumpulan, bincangkan latar belakang agama dan kepercayaan di Tanah Melayu.

Kedatangan Agama Islam pada Zaman Kesultanan Melayu Melaka

Penemuan batu bersurat di negeri Terengganu dan Negeri Sembilan membuktikan kewujudan agama Islam di Tanah Melayu. Sewaktu zaman Kesultanan Melayu Melaka agama Islam mula tersebar.

Bukti Arkeologi Kedatangan Agama Islam di Tanah Melayu

- * Batu bersurat bertarikh 1303 ditemukan di Sungai Teresat, Kuala Berang membuktikan kedatangan agama Islam ke Terengganu.

- * Batu bersurat ditemukan di Pengkalan Kempas, Negeri Sembilan, bertarikh 1467 membuktikan kewujudan agama Islam di Negeri Sembilan.

(Sumber: Nik Hassan Shuhaimi Nik Abdul Rahman. "Sejarah Tulisan Jawi melalui Kajian Arkeologi di Alam Melayu" dlm. *Jurnal Arkeologi Malaysia*, Bil. 22, 2009)

Cepat Jawab

Namakan lokasi dua batu bersurat yang membuktikan kedatangan agama Islam di Tanah Melayu.

Mengapakah kita perlu memelihara sumber arkeologi seperti batu bersurat?

TAHUKAH ANDA?

Batu bersurat juga dikenali sebagai prasasti. Perkataan prasasti berasal daripada bahasa Sanskrit.

Nota Guru Bimbing murid memahami kepentingan memelihara sumber arkeologi.

Pada awal abad ke-15, Melaka muncul sebagai pusat perdagangan **maritim** yang terkenal. Pelabuhan Melaka menjadi pelabuhan **entrepot** dan merupakan destinasi persinggahan pedagang Islam dan pedagang bukan Islam. Kedatangan agama Islam pada zaman Kesultanan Melayu Melaka didorong oleh beberapa faktor.

Faktor
Kedatangan
Agama
Islam
pada
Zaman
Kesultanan
Melayu
Melaka

Peranan Pedagang Islam

Pedagang Islam dari negara Arab dan India menyebarkan agama Islam melalui kegiatan dakwah. Terdapat pedagang yang berkahwin dengan rakyat Melaka dan menyebarkan agama Islam kepada penduduk tempatan.

Peranan Ulama

Menurut *Hikayat Raja-raja Pasai*, agama Islam disebarkan di Melaka oleh ulama dari Mekah yang bernama Syeikh Abdul Aziz. Ulama ini mengislamkan raja, pembesar dan rakyat Melaka.

Peranan Sultan

Perkahwinan Megat Iskandar Shah dengan puteri raja Pasai menyebabkan baginda memeluk agama Islam. Apabila baginda memeluk agama Islam, rakyat Melaka turut memeluk agama Islam.

Glosari

Maritim: Terletak di atau berdekatan dengan laut.

Entrepot: Tempat yang menjadi pusat penerimaan barang dagangan dari negara luar dan kemudian barang dagangan itu dihantar ke negara lain pula.

Ilustrasi pedagang dan ulama sedang solat sebaik-baik sahaja tiba di Melaka semasa zaman Kesultanan Melayu Melaka.
(Sumber: Muzium Sejarah dan Etnografi, Melaka)

Peranan sultan, golongan pedagang dan ulama penting dalam penyebaran agama Islam semasa zaman Kesultanan Melayu Melaka.

Perundangan pada zaman Kesultanan Melayu Melaka turut mengandungi hukum Islam. Terdapat dua sumber perundangan di Melaka, iaitu *Hukum Kanun Melaka* dan *Undang-undang Laut Melaka*.

Hukum Kanun Melaka

Undang-undang Laut Melaka

(Sumber: Pusat Kebangsaan Manuskrip Melayu, Perpustakaan Negara Malaysia)

Hukum Kanun Melaka

- ✎ Undang-undang ini mengandungi 44 fasal yang berkaitan dengan hak keistimewaan dan tanggungjawab raja serta pembesar.

- ✎ Hukum Islam yang terdapat dalam undang-undang ini berkaitan dengan hukuman terhadap kesalahan jenayah, urusan jual beli dan kekeluargaan.

- ✎ Undang-undang ini mewujudkan keamanan dan keselamatan rakyat di negeri Melaka.

Undang-undang Laut Melaka

- ✎ Undang-undang ini mengandungi 25 fasal yang berkaitan dengan peraturan di laut, tatacara berniaga dan berjual beli.

- ✎ Hukum Islam yang terdapat dalam undang-undang ini berkaitan dengan hukuman terhadap kesalahan jenayah.

- ✎ Undang-undang ini melancarkan aktiviti perdagangan dan memberikan keyakinan kepada pedagang yang datang ke Melaka.

(Sumber: Muhammad Yusoff Hashim, 1980, "Islam dalam Sejarah Perundangan Melaka di Abad Ke-15/16" dlm. Khoo Kay Kim (peny.) *Islam di Malaysia*. Kuala Lumpur: Penerbitan Persatuan Sejarah Malaysia)

Kedatangan agama Islam ke Tanah Melayu dibuktikan dengan penemuan arkeologi. Perkembangan agama Islam pada zaman Kesultanan Melayu Melaka pula membawa perubahan dari pelbagai aspek kehidupan masyarakat seperti sistem beraja, perundangan dan pendidikan.

Cepat Jawab

Nyatakan dua sumber perundangan yang terdapat pada zaman Kesultanan Melayu Melaka.

6.2.2

Nota Guru

Bimbing murid memahami perbezaan antara *Hukum Kanun Melaka* dengan *Undang-undang Laut Melaka*.

Agama Islam dalam Pentadbiran

Pada abad ke-15, agama Islam memainkan peranan penting dalam pentadbiran negeri. *Hukum Kanun Melaka* menjadi rujukan dalam pentadbiran semasa zaman Kesultanan Melayu Melaka dan dijadikan rujukan kepada pengubalan undang-undang di negeri-negeri Melayu yang lain seperti *Hukum Kanun Pahang* dan *Undang-undang 99 Perak*.

Hukum Kanun Pahang

Undang-undang 99 Perak

(Sumber: Koleksi Dewan Bahasa dan Pustaka)

Undang-undang digubal untuk mengawal kehidupan manusia. Warganegara yang mematuhi undang-undang dapat menjamin keharmonian negara.

Bagaimanakah undang-undang dapat melahirkan masyarakat yang harmoni?

Semasa Zaman Penjajahan

Semasa zaman penjajahan Portugis dan Belanda di Melaka, undang-undang Islam boleh diamalkan. Namun begitu, semasa penjajahan British dan pendudukan Jepun, pelaksanaan undang-undang Islam dihadkan di negeri-negeri Melayu.

Zaman Penjajahan British

- * Sultan menjadi ketua agama Islam dan adat istiadat Melayu di negeri masing-masing.
- * Undang-undang Islam hanya digunakan dalam hal berkaitan dengan kekeluargaan, harta pusaka dan zakat.

Zaman Pendudukan Jepun

- * Sultan menjadi ketua agama Islam dan adat istiadat Melayu di negeri masing-masing.
- * Jepun mewujudkan Majlis Agama Islam yang bertanggungjawab terhadap undang-undang keluarga Islam.

Selepas pendudukan Jepun, British kembali menjajah Tanah Melayu dan undang-undang Islam terus dilaksanakan. Walaupun kuasa asing datang silih berganti, namun apabila negara mencapai kemerdekaan, kedudukan agama Islam terus kukuh dan termaktub dalam Perlembagaan Persekutuan.

Cepat Jawab

Nyatakan peranan sultan pada zaman penjajahan British.

Mengapakah undang-undang Islam tidak digunakan sepenuhnya semasa zaman penjajahan British?

Agama Persekutuan Malaysia

Malaysia mempunyai identiti tersendiri dengan kewujudan pelbagai agama dan kepercayaan. Kepelbagaian ini menjadikan Malaysia kaya dengan adat, budaya dan warisan. Namun demikian, agama Islam ialah agama Persekutuan yang termaktub dalam Perlembagaan Persekutuan.

1

Sien Yee, saya bangga menjadi warganegara Malaysia. Walaupun agama Islam ialah agama Persekutuan, agama-agama lain boleh diamalkan.

2

Ya, Amir, tidak hairanlah kita meraikan pelbagai perayaan agama dan kaum sepanjang tahun. Contohnya, sambutan Maulidur Rasul, Hari Wesak dan Hari Thaipusam.

3

Saya orang Iban. Kami menyambut Hari Gawai.

4

Saya orang Kadazan. Kami menyambut Pesta Kaamatan.

Sebagai rakyat Malaysia, kita perlu menghormati agama dan kepercayaan semua kaum agar perpaduan negara kekal terpelihara.

Cepat Jawab

Apakah agama Persekutuan Malaysia?

TAHUKAH ANDA?

Pesta Kaamatan merupakan perayaan khas sebagai tanda kesyukuran kepada semangat padi.

Apakah kepentingan menghormati agama Islam sebagai agama Persekutuan?

Islam dan Perpaduan Masyarakat

Setiap agama menuntut umatnya mengamalkan nilai hidup yang baik. Larangan terhadap perbuatan yang tidak baik juga ditetapkan dalam setiap agama. Islam menuntut umatnya mengamalkan nilai sejagat dan nilai kemanusiaan untuk membentuk perpaduan demi menjamin kesejahteraan masyarakat.

Toleransi

- Bekerjasama dalam pelbagai urusan pekerjaan.
- Menghormati tempat ibadat.
- Tiada paksaan dalam beragama.

Kasih sayang

- Mengasahi dan mengasihani orang lain walaupun berbeza agama.
- Membantu mereka yang memerlukan.

Nilai Sejagat dalam Agama Membentuk Perpaduan

Kesederhanaan

- Bersederhana dari pelbagai aspek kehidupan seperti berbelanja, bercakap dan berpakaian.

Perdamaian

- Bermesyuarat untuk mendapatkan keputusan ramai.
- Tidak menjadi pencetus pergaduhan.

AKTIVITI

1. Murid dibahagikan kepada empat kumpulan.
2. Setiap kumpulan perlu berbincang dan menyenaraikan nilai keagamaan yang boleh diamalkan untuk membentuk masyarakat harmoni.
3. Bentangkan hasil dapatan anda.

Bimbing murid memahami nilai sejagat dalam agama untuk aktiviti.

Hubungan Manusia dengan Tuhan

Mengamalkan ajaran dan meninggalkan larangan yang dituntut agama.

Hubungan Manusia dengan Manusia

Berbaik sangka dan saling menghormati sesama manusia.

Nilai Kemanusiaan Menjamin Kesejahteraan

Hubungan Manusia dengan Alam Sekitar

Memelihara, memulihara dan mengindahkan alam sekitar.

(Sumber: Koleksi peribadi Hasfalila binti Hassan)

Nilai sejagat dan nilai kemanusiaan dalam agama penting untuk mewujudkan keharmonian. Nilai-nilai yang baik ini perlu diamalkan untuk membentuk masyarakat yang bersatu padu.

Video lagu
*Sejahtera
Malaysia.*

Cepat Jawab

Nyatakan cara anda menjaga alam sekitar.

AKTIVITI PAK-21

Penulisan Pantas (Rocket Writing)

Dalam masa lima minit, catatkan nilai yang ada pada diri anda bagi mewujudkan perpaduan di sekolah.

Agama Dianuti Kepercayaan Dihormati

- * Animisme
- * Hindu
- * Buddha
- * Islam
- * Kristian

Kedatangan Agama Islam pada Zaman Kesultanan Melayu Melaka

Bukti Arkeologi

- * Batu Bersurat

Faktor Kedatangan

- * Peranan pedagang Islam
- * Peranan ulama
- * Peranan sultan

Agama Islam dalam Pentadbiran

- * Hukum Kanun Melaka
- * Undang-undang Laut Melaka

Agama Islam dalam Pentadbiran Semasa Zaman Penjajahan:

- * Penjajahan British
- * Pendudukan Jepun

Agama Persekutuan Malaysia

Termaktub dalam Perlembagaan Persekutuan, agama Islam ialah agama Persekutuan tetapi agama-agama lain boleh diamalkan.

Islam dan Perpaduan Masyarakat

- * Toleransi
- * Kesederhanaan
- * Kasih sayang
- * Perdamaian
- * Hubungan manusia dengan Tuhan
- * Hubungan manusia dengan manusia
- * Hubungan manusia dengan alam sekitar

Unit ini memberikan pemahaman tentang perkembangan dan nilai agama Islam yang membentuk perpaduan di Malaysia. Unit seterusnya akan membincangkan sejarah dan peranan bahasa Melayu sebagai bahasa warisan negara.

FIKIR DAN JAWAB

Isi tempat kosong dengan jawapan yang betul.

agama Islam

Majlis Agama Islam

Animisme

*Hukum Kanun
Melaka*

memelihara dan
memulihara alam sekitar

kasih sayang

pedagang

Batu Bersurat
Terengganu

- 1 _____ membuktikan kedatangan agama Islam ke Tanah Melayu.
- 2 Agama Persekutuan bagi negara kita ialah _____.
- 3 Semasa pendudukan Jepun, _____ telah ditubuhkan.
- 4 _____ merupakan sumber perundangan di Melaka.
- 5 Golongan _____ membawa agama Islam ke Melaka.
- 6 _____ ialah kepercayaan bahawa setiap benda mempunyai roh atau semangat.
- 7 Hubungan manusia dengan alam sekitar dapat ditunjukkan dengan _____.
- 8 Seseorang yang mengasihi dan mengasihani orang lain walaupun berlainan agama menunjukkan individu tersebut mempunyai nilai _____ yang tinggi.

Agama Islam telah bertapak di Tanah Melayu sejak zaman Kesultanan Melayu Melaka. Keharmonian masyarakat kekal terpelihara kerana wujud persefahaman dan nilai hormat-menghormati dalam amalan beragama.

Perpaduan dalam kalangan masyarakat dapat dicapai dengan amalan menghormati agama dan kepercayaan kaum lain yang terdapat di Malaysia.

(Sumber: Koleksi peribadi Hasfalila binti Hassan)

Diri

Nilai agama dalam diri penting untuk membentuk sahsiah yang cemerlang.

Masyarakat

Masyarakat haruslah saling memahami dan menghormati agama dan kepercayaan kaum lain bagi menjamin kesejahteraan bersama.

Negara

Keharmonian negara mudah dicapai dengan mengamalkan toleransi, kasih sayang dan persefahaman antara kaum.

WE ♥ SKBS

SK BUKIT SENTOSA

TRANSFORMASI